

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia, merimieseläkelakia, eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia. Esityksen tavoitteena on kehittää yksityisten alojen eläkelaitosten riskienhallintaa edellyttämällä työeläkevakuutusyhtiöiltä, eläkesäätiöiltä, eläkekassoilta sekä Merimieseläkekassalta riski- ja vakavaraisuusarvion tekemistä. Riski- ja vakavaraisuusarviossa eläkelaitoksen tulisi arvioida osana strategista päätöksentekoa oleellisten riskien vaikutusta yhtiön toimintaan sekä niitä toimenpiteitä, jotka ovat aiheellisia arvioinnissa esiin nousseiden riskien hallitsemiseksi. Riski- ja vakavaraisuusarvio tulisi tehdä säännöllisesti ja se tulisi päivittää viipymättä, jos riskit ovat merkittävästi muuttuneet.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi määräaikaista lakia, jolla on sallittu työeläkevakuutusyhtiöiden tytäryhteisönä olevalle asunto-osakeyhtiöille vieraan pääoman käyttö tietyin edellytyksin. Nykyistä lain voimassaoloaikaa ehdotetaan jatkettavaksi kahdella vuodella siten että laki olisi voimassa vuoden 2019 loppuun.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 2017 alusta.

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Eläkelaitosten riskienhallinta ja vakavaraisuus

Työeläkevakuutusyhtiön riskienhallinnasta säädetään vakuutusyhtiölaissa (521/2008) ja työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997). Eläkesäätiöiden riskienhallinnasta säädetään eläkesäätiölaissa (1774/1995), eläkekassojen riskienhallinnasta vakuutuskassalaissa (1164/1992) ja merimieseläkekassan riskienhallinnasta merimieseläkelaisissa (1290/2006).

Työeläkevakuutusyhtiön riskienhallinta on osa yhtiön hallintojärjestelmää, jonka tehtävänä on mahdollistaa yhtiön toiminnan johtaminen terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti.

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava yhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä riskienhallintajärjestelmä, joka kattaa yhtiöön kohdistuvien riskien ja riskien yhteisvaikutusten jatkuvan tunnistamisen, mittaamisen, seurannan, valvonnan ja raportoinnin. Riskienhallinnan on katettava varojen ja vastuiden hallinta, sijoitukset, maksuvalmius, keskittymäriskin hallinta ja operatiivisten riskien hallinta. Lisäksi yhtiöllä on oltava riskienhallintatoiminto, joka on riippumaton riskiä ottavista toiminnoista. Riskienhallintajärjestelmästä tulee olla yhtiön hallituksen hyväksymät kirjalliset toimintaperiaatteen, joita hallituksen tulee myös arvioida säännöllisesti.

Eläkesäätiöissä, eläkekassoissa ja Merimieseläkekassassa hallituksen tulee huolehtia laitoksen hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen on huolehdittava, että eläkelaitoksella on sen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävät riskienhallintajärjestelmät. Finanssivalvonnalla on valtuutus antaa tarkempia määräyksiä eläkelaitosten riskienhallinnan järjestämisestä.

Finanssivalvonnan määräysten mukaan eläkesäätiön ja eläkekassan riskienhallinnalla tarkoitetaan toiminnasta aiheutuvien ja siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, rajoittamista ja valvontaa. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja se tulee järjestää niin, että eläkesäätiön ja -kassan hallitus hyväksyy kaikki merkittävät riskien hallintaa koskevat periaatteet. Riskienhallintajärjestelmän tulee kattaa erityisesti eläkevastuuseen ja sen kattamiseen, vakavaraisuuden kehitykseen, sijoitustoimintaan ja operatiiviseen toimintaan liittyvät riskit. Eläkesäätiön ja -kassan on lisäksi riittävässä määrin varmistuttava siitä, että sillä on riskienvalvontatoiminto, joka on riippumaton riskiä ottavasta toiminnosta.

Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa säädetään myös riskienhallintasuunnitelmasta, joka on osa eläkelaitoksen sijoitussuunnitelmaa. Eläkesäätiön ja -kassan hallituksen tulee vahvistaa kannatusmaksujen tai vakuutusmaksujen käyttämistä vakavaraisuuden tukemiseen koskeva riskienhallintasuunnitelma viideksi vuodeksi. Vakavaraisuuden heikentyessä kannatusmaksujen tai vakuutusmaksujen korotustarve ei saa muodostua niin suureksi, että se vaarantaisi työnantajan maksukyvyn. Suunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle. Eläkesäätiön ja -kassan on laadittava uusi suunnitelma, jos valvoja katsoo, ettei riskienhallintasuunnitelmaa voida toteuttaa. Eläkesäätiön ja -kassan hallituksen tulee soveltaa suunnitelmaa vuotuisen kannatusmaksutason tai vakuutusmaksutason asettamisessa.

Voidakseen lukea vakavaraisuuspääomaan työnantajan lisämaksuvelvollisuuden perustuvan erän, eläkesäätiön ja -kassan tulee kuvata riskienhallintasuunnitelmassa mitä erällä tavoitellaan, mitä vaikutuksia erällä on eläkesäätiön sijoitussuunnitelmaan, vakavaraisuuteen, sijoitusjakaumaan ja tuotto-odotukseen sekä missä tilanteessa vakavaraisuutta kartutetaan kannatusmaksuilla tai vakuutusmaksuilla tai maksujen alennuksia rajoitetaan.

Finanssivalvonnan määräysten mukaan riskienhallintasuunnitelmassa tulee ottaa kantaa millä toimenpiteillä, kuten vakavaraisuuspääoman purkamisella, kannatusmaksujen tai vakuutusmaksujen korottamisella, eläkesäätiö ja -kassa reagoivat mahdollisesti realisoituihin riskeihin eri tilanteissa eri vakavaraisuustasoilla. Suunnitelman tulee sisältää ennuste kannatusmaksutasosta tai vakuutusmaksutasosta epäsuotuisan kehityksen toteutuessa. Suunnitelma tulee toimittaa Finanssivalvonnalle yhdessä sijoitussuunnitelman kanssa.

Eläkelaitoksen vakavaraisuudella tarkoitetaan eläkelaitoksen kykyä selviytyä eläkevakuutus toimintaa uhkaavista erilaisista riskeistä. Eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisessa otetaan huomioon kaikki eläkelaitosten toiminnan kannalta olennaiset laitoksen sijoitustoiminnan riskit ja vakuutusriskit. Vakavaraisuusraja kuvaa sitä vakavaraisuuspääoman määrää, joka eläkelaitoksella tulee olla vakuutus- ja sijoitusriskejä varten. Vakavaraisuusraja on sitä suurempi, mitä riskillisempiä sijoituksia eläkelaitoksella on. Eläkelaitoksen hallituksella on velvollisuus tietyiltä osin päättää riskien huomioon ottamisen perusteista ja seurata perusteiden ajantasaisuutta ja soveltamista. Hallituksen on hyväksyttävä vuosittain selvitys perusteiden soveltamisen kokonaisvaikutuksesta vakavaraisuusrajaan. Eläkelaitosten vakavaraisuussäännökset on uudistettu lailla eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta (315/2015). Uudistukset tulevat voimaan vuoden 2017 alusta.

Vakuutusyhtiölaissa on riski- ja vakavaraisuusarviota koskevia säännöksiä, jotka pohjautuvat direktiiviin 2009/138/EY (Solvenssi II -direktiivi). Vakuutusyhtiön on tehtävä osana riskienhallintaa yhtiön liiketoiminnan ja liiketoimintastrategian riski- ja vakavaraisuusarviointi, joka kattaa tietyt laissa määritellyt osa-alueet. Riski- ja vakavaraisuusarvio on keskeinen osa Solvenssi II -direktiivin mukaista vakuutusyhtiöiden riskienhallintaa.

Suomessa riski- ja vakavaraisuusarviota koskevat säännökset implementoitiin vakuutusyhtiölakiin lailla vakuutusyhtiölain muuttamisesta (981/2013). Lakimuutoksella saatettiin Solvenssi II -direktiiviin sisältyviä, erityisesti hallintoa koskevia säännöksiä osaksi vakuutusyhtiölakia jo ennen varsinaista Solvenssi II -direktiivin voimaantuloa. Vakuutusyhtiölakia ei sovelleta tältä osin työeläkevakuutusyhtiöihin, joten työeläkeyhtiöillä ei ole tällä hetkellä riski- ja vakavaraisuusarviota koskevaa sääntelyä. Työeläkevakuutusyhtiöiden vakavaraisuutta ja hallintoa koskeva sääntely on kansallista ja poikkeaa vakuutusyhtiölain mukaisesta sääntelystä.

Myös luottolaitoksia koskevassa sääntelyssä on riski- ja vakavaraisuusarvioon verrattavissa olevia säännöksiä vakavaraisuuden hallintaprosessista (niin kutsuttu ICAAP).

1.2 Työeläkevakuutusyhtiön tytäryhtiön luotonotto

Lailla työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta (1353/2014) lisättiin työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin väliaikaisesti uusi 5 a §, joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015 ja joka on voimassa 31 päivään joulukuuta 2017. Lakimuutoksen tavoitteena on luoda edellytyksiä vuokra-asuntotuotannon kasvattamiselle. Lakimuutoksella sallitaan ulkoinen velanotto työeläkevakuutusyhtiön tytäryhteisönä olevalle asunto-osakeyhtiölle sillä edellytyksellä, että tilinpäätöksen, tai jos asunto-osakeyhtiön on se laadittava niin konsernitilinpäätöksen, mukaisen vieraan pääoman määrä ei saa ylittää 50 prosenttia taseen loppusummasta.

Vaikka laissa ei ole vaatimuksia siitä, kuinka paljon tytäryhteisönä olevan asunto-osakeyhtiön asunnoista tulisi olla vuokra-asuntoja, tavoitteeseen nimenomaan vuokra-asuntotuotannon kasvattamisesta arvioitiin päästävän, koska työeläkevakuutusyhtiöiden suorat asuinkiinteistö-sijoitukset ovat lähes kokonaan vuokra-asuntoja. Koska eläkesäätiölaissa, vakuutuskassalaissa, merimieseläkelaiissa, maatalousyrittäjän eläkelaiissa ja alemmanasteisissa säädöksissä ei ole kyseisten lakien toimintaa harjoittavien eläkelaitosten tytäryhteisöjä koskevia luotonoton rajoituksia, muuta yksityisalojen työeläkesääntelyä ei ollut tarve muuttaa. Lakia sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2032 asti lain voimassaoloaikana perustettuihin työeläkevakuutusyhtiön tytäryhteisöinä oleviin asunto-osakeyhtiöihin. Siirtymäsäännös todettiin tarpeelliseksi, jotta lain voimassaolon päätyttyä työeläkevakuutusyhtiöiden ei tarvitsisi välittömästi ryhtyä toimiin, kuten ulkoisen velan takaisinmaksuun, jotta perustettu asunto-osakeyhtiö täyttäisi pysyvän lainsäädännön vaatimukset. Myös rakennuttaminen voi olla kesken lain voimassaoloajan päättyessä.

2 Ehdotetut muutokset

2.1 Riski- ja vakavaraisuusarvio

Työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin, merimieseläkelakiin, eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös riski- ja vakavaraisuusarviosta. Eläkelaitoksen olisi laadittava riski- ja vakavaraisuusarvio säännöllisesti ja päivitettävä sitä riskien oleellisesti muuttuessa. Riski- ja vakavaraisuusarvio olisi osa eläkelaitoksen toiminnan strategista suunnittelua ja ohjausta.

Riski- ja vakavaraisuusarvion tarkoituksena olisi palvella eläkelaitoksen hallitusta ja toimivaa johtoa eläkelaitoksen johtamisessa. Arvio täydentäisi ja osin korvaisi riskejä koskevaa nykyisääntelyä sekä kokoaisi yhteen eläkelaitoksen riskianalyysit. Arvio sisältäisi kootusti arviointia eläkelaitoksen toimintaan olennaisesti vaikuttavista riskeistä ja näiden hallinnasta. Arvio antaisi kokonaiskuvan riskeistä, joille eläkelaitos on altistunut tai voi tulevaisuudessa altistua. Riski- ja vakavaraisuusarvio olisi otettava huomioon eläkelaitoksen strategisessa päätöksenteossa ja riskienhallintajärjestelmässä sekä sijoitussuunnitelmaa laadittaessa. Näin se antaa pohjan hallituksen päätöksenteolle. Hallituksen ohjaava rooli arvion laatimisessa on tärkeä.

Riski- ja vakavaraisuusarvion tekeminen olisi osa eläkelaitoksen riskienhallintaa. Riskien arvioinnissa olisi otettava huomioon eläkelaitoksen riskiprofiili ja strategia. Riski- ja vakavaraisuusarvioinnin tulisi olla räätälöity eläkelaitoksen omaan organisaatorakenteeseen ja riskienhallintajärjestelmään sopivaksi prosessiksi. Arvion olisi oltava oikeassa suhteessa eläkelaitoksen toimintaan liittyvien riskien laatuun ja laajuuteen nähden.

Arvioinnissa voitaisiin käyttää esimerkiksi stressitestejä, herkkyysanalyysseja tai käänteisiä stressitestejä. Kaikki olennaiset riskit olisi otettava huomioon, eli myös vakavaraisuusrajan laskennan ulkopuolelle jäävät riskit.

Riski- ja vakavaraisuusarviossa tulisi arvioida oleellisten riskitekijöiden vaikutus eläkelaitoksen toimintaan sekä arvioida ne toimenpiteet, jotka ovat aiheellisia näiden riskien hallitsemiseksi. Arviossa tulisi tunnistaa eri riskit ja arvioida niiden merkittävyttä sekä arvioida riskien luonnetta ja eläkelaitoksen riskienhallintakeinojen tehokkuutta.

Arvioinnissa tulisi ottaa huomioon myös muut riskit kuin sijoitusriskit kuten operatiiviset riskit. Sellaisia olennaisia riskejä varten, jotka eivät ole mitattavissa, tulisi luoda menettelytavat

arviointia varten. Riski- ja vakavaraisuusarviossa eläkelaitoksen tulisi arvioida toimintaan kohdistuvia riskejä myös pitkällä aikavälillä.

Riski- ja vakavaraisuusarviossa olisi otettava huomioon myös ne vaikutukset, jotka aiheutuvat eläkelaitoksen vakuutuskannan ja sijoitusjakauman poikkeamisesta työeläkejärjestelmän keskimääräisestä vakuutuskannasta ja sijoitusjakaumasta. Työeläkevakuutusyhtiöiden vakuutusmaksut, vastuuvélka ja vastuuvélan tuottovaatimus määráytyvät yhtiöille yhteisten laskuperusteiden mukaan. Merimieseläkekassan vakuutusteknisen vastuuvélan tuottovaatimus ja eläkesäätiöiden ja eläkekassojen eläkevastuun tuottovaatimus määráytyvät vastaavasti kuin työeläkevakuutusyhtiöissä. Jos eläkelaitoksen riskiprofiili, vakavaraisuus tai vakuutuskannan rakenne on poikkeava suhteessa työeläkejärjestelmän keskimääräiseen, siitä aiheutuu eläkelaitokselle poikkeamariski.

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen tulisi ottaa riski- ja vakavaraisuusarviossa kantaa siihen, miten eläkesäätiö tai eläkekassa varautuisi eri tilanteissa ja eri tekijöistä aiheutuviin riskeihin vakavaraisuuspääomalla ja toisaalta tulevaisuudessa perittävillä kannatusmaksuilla ottaen huomioon työnantajan tai osakkaan kyky suoriutua maksuvelvoitteista. Lisäksi tulisi arvioida, mitä vaikutuksia riskienhallintamallilla olisi kannatusmaksujen kehitykseen. Arviointi lisäisi eläkesäätiön tai eläkekassan ja työnantajan tai osakkaan riskitietoisuutta ja työnantaja tai osakas voisi paremmin varautua mahdollisiin vastaisiin kustannuksiin.

Eläkesäätiölain 48 d §:n 1 momentin mukaan eläkesäätiön tulee vahvistaa osana sijoitussuunnitelmaa kannatusmaksujen käyttämistä vakavaraisuuden tukemiseen koskeva riskienhallintasuunnitelma viideksi vuodeksi. Eläkesäätiön on toimitettava suunnitelma Finanssivalvonnalle ja laadittava uusi suunnitelma, jos Finanssivalvonta katsoo, ettei riskienhallintasuunnitelmaa voida toteuttaa. Eläkesäätiön hallituksen tulee soveltaa suunnitelmaa vuotuisen vakuutusmaksutason asettamisessa. Vastaavat säännökset sisältyvät vakuutuskassalain 83 e §:ään. Koska eläkesäätiöiden ja eläkekassojen tulisi jatkossa arvioida kannatusmaksujen tai vakuutusmaksujen käyttöä ja kehitystä pitkällä aikavälillä riski- ja vakavaraisuusarviossa, ehdotetaan eläkesäätiölain 48 d §:n 1 momentti ja vakuutuskassalain 83 e §:n 1 momentti riskienhallintasuunnitelmasta kumottavaksi. Eläkesäätiölain 48 d §:n 4 momentista ja vakuutuskassalain 83 e §:n 4 momentista poistettaisiin viittaus 1 momenttiin.

Eläkesäätiölain 48 h §:n 1 momentin mukaan eläkesäätiön tulee kuvata riskienhallintasuunnitelmassaan myös työnantajan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän käyttöä. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan eläkesäätiön tulee seurata riskienhallintasuunnitelmassa erän käytölle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Eläkesäätiö ei voi lukea mainittua erää vakavaraisuuspääomaan, jos eläkesäätiön toiminta ei vastaa riskienhallintasuunnitelmaa. Vastaavat säännökset koskevat eläkekassoja vakuutuskassalain 83 u §:n nojalla. Eläkesäätiölain 48 h §:n 1 ja 2 momenttia ja vakuutuskassalain 83 u §:n 1 ja 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläkesäätiön tai eläkekassan tulisi kuvata lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän käyttöä jatkossa riski- ja vakavaraisuusarviossa. Nykyisin riskienhallintasuunnitelmaan sisältyvä arviointi kannatusmaksuista ja lisämaksuvelvollisuuteen perustuvasta erästä sisällytettäisiin siis jatkossa kokonaisuudessaan eläkesäätiön tai eläkekassan riski- ja vakavaraisuusarvioon.

Eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen riskienhallintasuunnitelmaa koskevien pykälien kumoutuessa myös Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet koskien riskienhallintasuunnitelmaa poistuvat. Koska määräyksenantovaltuus koskien työnantajan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvaa erää ja sen seurantaa olisi perusteltua säilyttää, lisättäisiin tätä koskeva määräyksenantovaltuus eläkesäätiölain uuteen 48 h §:n 5 momenttiin ja vakuutuskassalain uuteen 83 u §:n 5 momenttiin.

Eläkelaitoksen olisi päivitettävä riski- ja vakavaraisuusarvio säännöllisesti sekä viipymättä, jos riskit ovat merkittävästi muuttuneet. Hallituksen tulisi etukäteen määritellä arviointitiheys ja ne tilanteet, jolloin arvio on päivitettävä.

Riski- ja vakavaraisuusarviosta tulisi toimittaa yhteenveto sekä siitä tehdyt johtopäätökset Finanssivalvonnalle. Yhteenvedon tulisi sisältää ainakin riski- ja vakavaraisuusarvion tulokset, kuvaus käytetyistä menetelmistä sekä tärkeimmät oletukset. Arvion tuloksilla ei olisi vaikutusta eläkelaitosta koskeviin vakavaraisuusvaatimuksiin.

2.2 Työeläkevakuutusyhtiön tytäryhtiön luotonottoa koskevan säännöksen voimassaolon jatkaminen

Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman kohdan 4 mukaan hallitus toimeenpanee laajan ohjelman asuntorakentamisen lisäämiseksi. Asuntopoliittiset linjaukset on tarkemmin eritelty hallitusohjelman liitteessä 4. Yhtenä toimenpiteenä on jatkaa työeläkevakuutusyhtiöille vuoden 2019 asti vieraan pääoman käytön sallimista asuntosijoituksissa.

Hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti määräaikaista lakia, joka mahdollistaa työeläkevakuutusyhtiöiden tytäryhteisönä olevalle asunto-osakeyhtiöille vieraan pääoman käytön tietyin edellytyksin, ehdotetaan jatkettavaksi. Määräaikaislain voimassaoloa pidennettäisiin kahdella vuodella siten, että se olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2019 asti. Samalla pidennettäisiin myös lain soveltamisaikaa kahdella vuodella. Lakia sovellettaisiin 31 päivään joulukuuta 2034 asti lain voimassaoloaikana perustettuihin työeläkevakuutusyhtiön tytäryhteisöinä oleviin asunto-osakeyhtiöihin.

Nykyiseen määräaikaiseen lakiin saaduissa lausunnoissa todettiin yleisesti määräajan lyhyys ongelmalliseksi, koska uuden asuinrakennuskohteen rakennuttaminen on varsin aikaa vievää. Myös sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus (StVM 31/2014 vp) huomiota määräajan lyhyteen, samoin kuin talousvaliokunta omassa lausunnossaan (TaVL 41/2014 vp). Nyt esitettävä määräajan pidennys ottaa huomioon nämä näkökohdat.

3 Esityksen vaikutukset

Eläkelaitoksilla on jo nykyisen lainsäädännön mukaan oltava riskienhallintajärjestelmä. Riski- ja vakavaraisuusarvion edellyttäminen ei sinänsä toisi eläkelaitoksille merkittävästi uusia tehtäviä. Kuitenkin uuden lainsäädännön implementointi edellyttäisi eläkelaitoksen olemassa olevien prosessien ja käytäntöjen muuttamista ja kehittämistä. Riski- ja vakavaraisuusarvio kokoaisi yhteen eläkelaitoksen riskianalyysit. Riski- ja vakavaraisuusarvion tekeminen korostaisi nykyistä enemmän eläkelaitoksen hallituksen roolia riskienhallinnassa. Hallitus osallistuisi entistä tiiviimmin prosessiin, jossa riski- ja vakavaraisuusarviota tehdään. Valvojalle toimitettaisiin yhteenveto riski- ja vakavaraisuusarviosta. Eläkesäätiöiltä ja eläkekassoilta ei enää edellytettäisi erillisen riskienhallintasuunnitelman tekemistä, koska se olisi päällekkäistä riski- ja vakavaraisuusarvion tekemisen kanssa. Riski- ja vakavaraisuusarvio tukisi Finanssivalvonnan kokonaiskuvan muodostamista eläkelaitosten riskeistä ja riskienhallinnasta sekä helpottaisi Finanssivalvonnan valvontatehtävän hoitamista. Esitys kehittäisi edelleen eläkelaitosten riskien ja niiden vaikutusten tuntemusta.

Finanssivalvonnan määräykset riskienhallinnasta on tarkoitus yhteensovittaa tässä esitettyjä muutoksia vastaaviksi.

Työeläkevakuutusyhtiön tytäryhtiön lainanoton sallivan määräaikaisen lain voimassaoloajan pidentämisen arvioidaan lisäävän asuinkiinteistötuotannon houkuttelevuutta, koska työeläke-

vakuutusyhtiöillä olisi lakimuutoksen myötä enemmän aikaa uusien rakennushankkeiden valmisteluun ja aloittamiseen. Määräaikalaki on tullut voimaan vuoden 2015 alussa, joten määräaikalain vaikutuksia vuokra-asuntotuotantoon on vielä hankala arvioida. Työeläkevakuuttajat TELA ry:n mukaan työeläkevakuutusyhtiöt ovat kokeneet määräaikalain hyödylliseksi ja se on mahdollistanut uusia vuokra-asuntohankkeita. Määräaikalaki on helpottanut vuokra-asuntohankkeiden valmistelua työeläkevakuutusyhtiöissä.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelun yhteydessä on kuultu Finanssivalvontaa, Työeläkevakuuttajat TELA ry:tä, Akava ry:tä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry:tä, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:tä sekä Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:tä.

5 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (1353/2014) voimaantulosäännöstä muutettaisiin siten, että laki olisi voimassa vuoden 2019 loppuun. Lain soveltamissäännöstä muutettaisiin siten, että lakia sovellettaisiin vuoden 2034 loppuun sellaisiin työeläkevakuutusyhtiön tytäryhteisöinä oleviin asunto-osakeyhtiöihin, jotka on perustettu lain voimassa ollessa.

Eläkelaitosten olisi tehtävä riski- ja vakavaraisuusarvio ensimmäisen kerran vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Vuoden kuluessa lain voimaantulosta olisi myös toimitettava Finanssivalvonnalle yhteenveto ensimmäisestä riski- ja vakavaraisuusarviosta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin (354/1997) uusi 12 k § seuraavasti:

4 luku

Yhtiön hallinto

12 k §

Riski- ja vakavaraisuusarvio

Työeläkevakuutusyhtiön hallituksen ja toimivan johdon tulee tehdä strategisen päätöksen-
teon ja riskienhallinnan osana riski- ja vakavaraisuusarvio, jossa arvioidaan:

- 1) oleellisten riskien vaikutus työeläkevakuutusyhtiön toimintaan;
- 2) ne toimenpiteet, jotka ovat aiheellisia arvioinnissa esiin nousseiden riskien hallitsemiseksi.

Riski- ja vakavaraisuusarvio on päivitettävä säännöllisesti sekä viipymättä, jos riskit ovat merkittävästi muuttuneet.

Työeläkevakuutusyhtiön on toimitettava Finanssivalvonnalle yhteenveto riski- ja vakavaraisuusarvioista sekä siitä tehdyt johtopäätökset. Finanssivalvonnalle toimitettavan yhteenvedon tulee sisältää ainakin riski- ja vakavaraisuusarvion tulokset, kuvaus käytetyistä menetelmistä ja tärkeimmät oletukset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Työeläkevakuutusyhtiön on viimeistään vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta tehtävä ensimmäinen 12 k §:n mukainen riski- ja vakavaraisuusarvio ja toimitettava yhteenveto siitä Finanssivalvonnalle.

2.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (1353/2014) voimaantulosäännös seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2019.

Tätä lakia sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2034 sellaisiin työeläkevakuutusyhtiön tytäryhteisöinä oleviin asunto-osakeyhtiöihin, jotka on perustettu lain voimassa ollessa.

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

3.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään merimieseläkelakiin (1290/2006) uusi 184 a § seuraavasti:

184 a §

Riski- ja vakavaraisuusarvio

Eläkekassan hallituksen ja toimivan johdon tulee tehdä strategisen päätöksenteon ja riskienhallinnan osana riski- ja vakavaraisuusarvio, jossa arvioidaan:

- 1) oleellisten riskien vaikutus eläkekassan toimintaan;
- 2) ne toimenpiteet, jotka ovat aiheellisia arvioinnissa esiin nousseiden riskien hallitsemiseksi.

Riski- ja vakavaraisuusarvio on päivitettävä säännöllisesti sekä viipymättä, jos riskit ovat merkittävästi muuttuneet.

Eläkekassan on toimitettava Finanssivalvonnalle yhteenveto riski- ja vakavaraisuusarviosta sekä siitä tehdyt johtopäätökset. Finanssivalvonnalle toimitettavan yhteenvedon tulee sisältää ainakin riski- ja vakavaraisuusarvion tulokset, kuvaus käytetyistä menetelmistä ja tärkeimmät oletukset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eläkekassan on viimeistään vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta tehtävä ensimmäinen 184 a §:n mukainen riski- ja vakavaraisuusarvio ja toimitettava yhteenveto siitä Finanssivalvonnalle.

4.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläkesäätiölain (1774/1995) 48 d §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 443/2012,
muutetaan 48 d §:n 4 momentti ja 48 h §, sellaisina kuin ne ovat, 48 d §:n 4 momentti laissa 443/2012 ja 48 h § laissa 308/2015 ja 322/2015, sekä
lisätään lakiin uusi 25 a § seuraavasti:

25 a §

Riski- ja vakavaraisuusarvio

Eläkesäätiön hallituksen tulee tehdä strategisen päätöksenteon ja riskienhallinnan osana riski- ja vakavaraisuusarvio, jossa arvioidaan:

- 1) oleellisten riskien vaikutus eläkesäätiön toimintaan;
- 2) ne toimenpiteet, jotka ovat aiheellisia arvioinnissa esiin nousseiden riskien hallitsemiseksi.

Riski- ja vakavaraisuusarvio on päivitettävä säännöllisesti sekä viipymättä, jos riskit ovat merkittävästi muuttuneet.

Eläkesäätiön on toimitettava Finanssivalvonnalle yhteenveto riski- ja vakavaraisuusarviosta sekä siitä tehdyt johtopäätökset. Finanssivalvonnalle toimitettavan yhteenvedon tulee sisältää ainakin riski- ja vakavaraisuusarvion tulokset, kuvaus käytetyistä menetelmistä ja tärkeimmät oletukset.

48 d §

Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien laatimisesta ja toimittamisesta.

48 h §

Edellytyksenä 48 a §:n 2 momentin 5 kohdan mukaisen työnantajan lisämaksuvelvollisuuden perustuvan erän lukemiselle vakavaraisuuspääomaan on, että eläkesäätiö kuvaa 25 a §:n mukaisessa riski- ja vakavaraisuusarviossa, mitä erällä tavoitellaan, mitä vaikutuksia erällä on eläkesäätiön sijoitussuunnitelmaan, vakavaraisuuteen, sijoitusjakaumaan ja tuotto-odotukseen sekä missä tilanteessa vakavaraisuutta kartutetaan kannatusmaksuilla tai kannatusmaksujen alennuksia rajoitetaan.

Työnantajan lisämaksuvelvollisuuden perustuva erä tulee mitoittaa ottaen huomioon sille asetettu toteuttamiskelpoinen tavoite. Eläkesäätiön tulee seurata erän käytölle asetettujen ta-

voitteiden toteutumista. Eläkesäätiö ei voi lukea mainittua erää vakavaraisuuspääomaan, jos eläkesäätiön toiminta ei vastaa erän käytölle asetettuja tavoitteita.

Jos työnantajan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä on luettu vakavaraisuuspääomaan, eläkesäätiön on seurattava vakavaraisuutensa suhdetta työeläkejärjestelmän keskimääräisen vakavaraisuuden tasoon. Jos eläkesäätiön vakavaraisuus suhteessa työeläkejärjestelmän vakavaraisuuden keskimääräiseen tasoon alenee siten, että poikkeama lisää merkittävästi eläkesäätiön toiminnan riskejä, eläkesäätiön tulee rajoittaa lisävakuutusvastuun käyttöä kannatusmaksujen alentamiseen tai vahvistaa vakavaraisuuspääomaa lisämaksuilla.

Vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän eläkesäätiön vakavaraisuuspääomasta on muodostuttava muista eristä kuin 1 momentissa mainitusta erästä. Finanssivalvonta voi kuitenkin sallia edellä mainitun erän lukemisen kahden vuoden ajan vakavaraisuuspääomaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain 28 §:n tarkoitettussa tilanteessa, vaikka vakavaraisuuspääoma on vakavaraisuusrajaa pienempi.

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä työnantajan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän seurannasta ja ottamisesta huomioon riski- ja vakavaraisuusarviossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eläkesäätiön on viimeistään vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta tehtävä ensimmäinen 25 a §:n mukainen riski- ja vakavaraisuusarvio ja toimitettava yhteenveto siitä Finanssivalvonnalle.

5.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vakuutuskassalain (1164/1992) 83 e §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 444/2012,
muutetaan 83 e §:n 4 momentti ja 83 u §, sellaisina kuin ne ovat, 83 e §:n 4 momentti laissa 444/2012 ja 83 u § laeissa 444/2012 ja 323/2015, sekä
lisätään lakiin uusi 33 a § seuraavasti:

33 a §

Riski- ja vakavaraisuusarvio

Eläkekassan hallituksen tulee tehdä strategisen päätöksenteon ja riskienhallinnan osana riski- ja vakavaraisuusarvio, jossa arvioidaan:

- 1) oleellisten riskien vaikutus eläkekassan toimintaan;
- 2) ne toimenpiteet, jotka ovat aiheellisia arvioinnissa esiin nousseiden riskien hallitsemiseksi.

Riski- ja vakavaraisuusarvio on päivitettävä säännöllisesti sekä viipymättä, jos riskit ovat merkittävästi muuttuneet.

Eläkekassan on toimitettava Finanssivalvonnalle yhteenveto riski- ja vakavaraisuusarviosta sekä siitä tehdyt johtopäätökset. Finanssivalvonnalle toimitettavan yhteenvedon tulee sisältää ainakin riski- ja vakavaraisuusarvion tulokset, kuvaus käytetyistä menetelmistä ja tärkeimmät oletukset.

83 e §

Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien laatimisesta ja toimittamisesta.

83 u §

Voidakseen lukea vakavaraisuuspääomaan 83 b §:n 2 momentin 8 kohdan mukaisen osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän, eläkekassan tulee kuvata 33 a §:n mukaisessa riski- ja vakavaraisuusarviossa, mitä erällä tavoitellaan, mitä vaikutuksia erällä on eläkekassan sijoitussuunnitelmaan, vakavaraisuuteen, sijoitusjakaumaan ja tuotto-odotukseen sekä missä tilanteessa vakavaraisuutta kartutetaan vakuutusmaksuilla tai vakuutusmaksujen alennuksia rajoitetaan. Eläkekassan osakkailla tulee olla saatavissa tieto erän käyttämisestä vakavaraisuuspääomassa.

Osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä tulee mitoittaa ottaen huomioon sille asetettu toteuttamiskelpoinen tavoite. Eläkekassan tulee seurata erän käytölle asetettujen tavoit-

teiden toteutumista. Eläkekassa ei voi lukea mainittua erää vakavaraisuuspääomaan, jos eläkekassan toiminta ei vastaa erän käytölle asetettuja tavoitteita.

Luettuaan vakavaraisuuspääomaan osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän eläkekassan on seurattava vakavaraisuutensa suhdetta työeläkejärjestelmän keskimääräisen vakavaraisuuden tasoon. Jos eläkekassan vakavaraisuus suhteessa työeläkejärjestelmän vakavaraisuuden keskimääräiseen tasoon alenee siten, että poikkeama lisää merkittävästi eläkekassan toiminnan riskejä, eläkekassan tulee rajoittaa lisävakuutusvastuun käyttöä vakuutusmaksujen alentamiseen tai vahvistaa vakavaraisuuspääomaa lisämaksuilla.

Vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän eläkekassan vakavaraisuuspääomasta on muodostuttava muista kuin 1 momentissa mainitusta erästä. Finanssivalvonta voi sallia edellä mainitun erän lukemisen 2 vuoden ajan vakavaraisuuspääomaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain 28 §:n tarkoitetussa tilanteessa, vaikka vakavaraisuuspääoma on vakavaraisuusrajaa pienempi.

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän seurannasta ja ottamisesta huomioon riski- ja vakavaraisuusarviossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eläkekassan on viimeistään vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta tehtävä ensimmäinen 33 a §:n mukainen riski- ja vakavaraisuusarvio ja toimitettava yhteenveto siitä Finanssivalvonnalle.

Helsingissä 17 päivänä maaliskuuta 2016

Pääministerin estyneenä ollessa, kunta- ja uudistusministeri

Anu Vehviläinen

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä

*Liite
Rinnakkaistekstit*

2.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (1353/2014) voimaantulosäännös seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2015 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2017.

Tätä lakia sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2032 sellaisiin työeläkevakuutusyhtiön tytäryhteisöinä oleviin asunto-osakeyhtiöihin, jotka on perustettu lain voimassa ollessa.

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2015 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2019.

Tätä lakia sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2034 sellaisiin työeläkevakuutusyhtiön tytäryhteisöinä oleviin asunto-osakeyhtiöihin, jotka on perustettu lain voimassa ollessa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

4.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläkesäätiölain (1774/1995) 48 d §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 443/2012,
muutetaan 48 d §:n 4 momentti ja 48 h §, sellaisina kuin ne ovat, 48 d §:n 4 momentti laissa 443/2012 ja 48 h § laeissa 308/2015 ja 322/2015, sekä
lisätään lakiin uusi 25 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

25 a §

Riski- ja vakavaraisuusarvio

Eläkesäätiön hallituksen tulee tehdä strategisen päätöksenteon ja riskienhallinnan osana riski- ja vakavaraisuusarvio, jossa arvioidaan:

1) oleellisten riskien vaikutus eläkesäätiön toimintaan;

2) ne toimenpiteet, jotka ovat aiheellisia arvioinnissa esiin nousseiden riskien hallitsemiseksi.

Riski- ja vakavaraisuusarvio on päivitettävä säännöllisesti sekä viipymättä, jos riskit ovat merkittävästi muuttuneet.

Eläkesäätiön on toimitettava Finanssivalvonnalle yhteenveto riski- ja vakavaraisuusarviosta sekä siitä tehdyt johtopäätökset. Finanssivalvonnalle toimitettavan yhteenvedon tulee sisältää ainakin riski- ja vakavaraisuusarvion tulokset, kuvaus käytetyistä menetelmistä ja tärkeimmät oletukset.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

48 d §

Eläkesäätiön hallituksen tulee vahvistaa osana sijoitussuunnitelmaa kannatusmaksujen käyttämistä vakavaraisuuden tukemiseen koskeva riskienhallintasuunnitelma viideksi vuodeksi. Vakavaraisuuden heikentyessä kannatusmaksujen korotustarve ei saa muodostua niin suureksi, että se vaarantaisi työnantajan maksukyvyn. Suunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle. Eläkesäätiön on laadittava uusi suunnitelma, jos Finanssivalvonta katsoo, ettei riskienhallintasuunnitelmaa voida toteuttaa. Eläkesäätiön hallituksen tulee soveltaa suunnitelmaa vuotuisen kannatusmaksutason asettamisessa.

Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 1—3 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien laatimisesta ja toimitamisesta.

48 h §

Edellytyksenä 48 a §:n 2 momentin 5 kohdan mukaisen työnantajan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän lukemiselle vakavaraisuuspääomaan on, että eläkesäätiön tulee kuvata 48 d §:n mukaisessa riskienhallintasuunnitelmassa, mitä erällä tavoitellaan, mitä vaikutuksia erällä on eläkesäätiön sijoitussuunnitelmaan, vakavaraisuuteen, sijoitusjakumaan ja tuotto-odotukseen sekä missä tilanteessa vakavaraisuutta kartutetaan kannatusmaksuilla tai kannatusmaksujen alennuksia rajoitetaan.

Työnantajan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä tulee mitoittaa ottaen huomioon sille asetettu toteuttamiskelpoinen tavoite. Eläkesäätiön tulee seurata riskienhallintasuunnitelmassa erän käytölle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Eläkesäätiö ei voi lukea mainittua erää vakavaraisuuspääomaan, jos eläkesäätiön toiminta ei vastaa riskienhallintasuunnitelmaa.

Jos työnantajan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä on luettu vakavaraisuuspääomaan, eläkesäätiön on seurattava vakavaraisuutensa suhdetta työeläkejärjestelmän keskimääräisen vakavaraisuuden tasoon. Jos eläkesäätiön vakavaraisuus suhteessa työeläkejärjestelmän vakavaraisuuden keskimääräi-

48 d §

(1 mom. kumotaan)

Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien laatimisesta ja toimitamisesta.

48 h §

Edellytyksenä 48 a §:n 2 momentin 5 kohdan mukaisen työnantajan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän lukemiselle vakavaraisuuspääomaan on, että *eläkesäätiö kuvaa 25 a §:n mukaisessa riski- ja vakavaraisuusarviossa*, mitä erällä tavoitellaan, mitä vaikutuksia erällä on eläkesäätiön sijoitussuunnitelmaan, vakavaraisuuteen, sijoitusjakumaan ja tuotto-odotukseen sekä missä tilanteessa vakavaraisuutta kartutetaan kannatusmaksuilla tai kannatusmaksujen alennuksia rajoitetaan.

Työnantajan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä tulee mitoittaa ottaen huomioon sille asetettu toteuttamiskelpoinen tavoite. Eläkesäätiön tulee seurata erän käytölle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Eläkesäätiö ei voi lukea mainittua erää vakavaraisuuspääomaan, jos eläkesäätiön toiminta ei vastaa *erän käytölle asetettuja tavoitteita*.

Jos työnantajan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä on luettu vakavaraisuuspääomaan, eläkesäätiön on seurattava vakavaraisuutensa suhdetta työeläkejärjestelmän keskimääräisen vakavaraisuuden tasoon. Jos eläkesäätiön vakavaraisuus suhteessa työeläkejärjestelmän vakavaraisuuden keskimääräiseen tasoon alenee siten, että poikkeama lisää

Voimassa oleva laki

seen tasoon alenee siten, että poikkeama lisää merkittävästi eläkesäätiön toiminnan riskejä, eläkesäätiön tulee rajoittaa lisävakuutusvastuun käyttöä kannatusmaksujen alentamiseen tai vahvistaa vakavaraisuuspääomaa lisämaksuilla.

Vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän eläkesäätiön vakavaraisuuspääomasta on muodostuttava muista eristä kuin 1 momentissa mainitusta erästä. Finanssivalvonta voi kuitenkin sallia edellä mainitun erän lukemisen kahden vuoden ajan vakavaraisuuspääomaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain 28 §:n tarkoitetussa tilanteessa, vaikka vakavaraisuuspääoma on vakavaraisuusrajaa pienempi.

Ehdotus

merkittävästi eläkesäätiön toiminnan riskejä, eläkesäätiön tulee rajoittaa lisävakuutusvastuun käyttöä kannatusmaksujen alentamiseen tai vahvistaa vakavaraisuuspääomaa lisämaksuilla.

Vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän eläkesäätiön vakavaraisuuspääomasta on muodostuttava muista eristä kuin 1 momentissa mainitusta erästä. Finanssivalvonta voi kuitenkin sallia edellä mainitun erän lukemisen kahden vuoden ajan vakavaraisuuspääomaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain 28 §:n tarkoitetussa tilanteessa, vaikka vakavaraisuuspääoma on vakavaraisuusrajaa pienempi.

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä työnantajan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän seurannasta ja ottamisesta huomioon riski- ja vakavaraisuusarviossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eläkesäätiön on viimeistään vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta tehtävä ensimmäinen 25 a §:n mukainen riski- ja vakavaraisuusarvio ja toimitettava yhteenveto siitä Finanssivalvonnalle.

5.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vakuutuskassalain (1164/1992) 83 e §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 444/2012,
muutetaan 83 e §:n 4 momentti ja 83 u §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 444/2012, sekä
lisätään lakiin uusi 33 a § ja 83 u §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 444/2012 ja 323/2015, uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

33 a §

Riski- ja vakavaraisuusarvio

Eläkekassan hallituksen tulee tehdä strategisen päätöksenteon ja riskienhallinnan osana riski- ja vakavaraisuusarvio, jossa arvioidaan:

1) oleellisten riskien vaikutus eläkekassan toimintaan;

2) ne toimenpiteet, jotka ovat aiheellisia arvioinnissa esiin nousseiden riskien hallitsemiseksi.

Riski- ja vakavaraisuusarvio on päivitettävä säännöllisesti sekä viipymättä, jos riskit ovat merkittävästi muuttuneet.

Eläkekassan on toimitettava Finanssivalvonnalle yhteenveto riski- ja vakavaraisuusarviosta sekä siitä tehdyt johtopäätökset. Finanssivalvonnalle toimitettavan yhteenvedon tulee sisältää ainakin riski- ja vakavaraisuusarvion tulokset, kuvaus käytetyistä menetelmistä ja tärkeimmät oletukset.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

83 e §

Eläkekassan hallituksen tulee vahvistaa osana sijoitussuunnitelmaa vakuutusmaksujen käyttämistä vakavaraisuuden tukemiseen koskeva riskienhallintasuunnitelma viideksi vuodeksi. Vakavaraisuuden heikentyessä vakuutusmaksujen korotustarve ei saa muodostua niin suureksi, että se vaarantaisi osakkaan maksukyvyn. Suunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle. Eläkekassan on laadittava uusi suunnitelma, jos Finanssivalvonta katsoo, ettei riskienhallintasuunnitelmaa voida toteuttaa. Eläkekassan hallituksen tulee soveltaa suunnitelmaa vuotuisen vakuutusmaksutason asettamisessa.

Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 1—3 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien laatimisesta ja toimitamisesta.

83 u §

Voidakseen lukea vakavaraisuuspääomaan 83 b §:n 2 momentin 8 kohdan mukaisen osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän, eläkekassan tulee kuvata 83 e §:n mukaisessa riskienhallintasuunnitelmassa mitä erällä tavoitellaan, mitä vaikutuksia erällä on eläkekassan sijoitussuunnitelmaan, vakavaraisuuteen, sijoitusjakaumaan ja tuotto-odotukseen sekä missä tilanteessa vakavaraisuutta kartutetaan vakuutusmaksuilla tai vakuutusmaksujen alennuksia rajoitetaan. Eläkekassan osakkailla tulee olla saatavissa tietoa erän käyttämisestä vakavaraisuuspääomassa.

Osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä tulee mitoittaa ottaen huomioon sille asetettu toteuttamiskelpoinen tavoite. Eläkekassan tulee seurata riskienhallintasuunnitelmassa erän käytölle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Eläkekassa ei voi lukea mainittua erää vakavaraisuuspääomaan, jos eläkekassan toiminta ei vastaa riskienhallintasuunnitelmaa.

Luettuaan vakavaraisuuspääomaan osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän eläkekassan on seurattava vakavaraisuutensa suhdetta työeläkejärjestelmän keskimääräisen vakavaraisuuden tasoon. Jos eläkekassan vakavaraisuus suhteessa työeläkejärjestelmän vakavaraisuuden keskimääräi-

83 e §

(1 mom. kumotaan)

Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien laatimisesta ja toimitamisesta.

83 u §

Voidakseen lukea vakavaraisuuspääomaan 83 b §:n 2 momentin 8 kohdan mukaisen osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän, eläkekassan tulee kuvata 33 a §:n mukaisessa riski- ja vakavaraisuusarviossa, mitä erällä tavoitellaan, mitä vaikutuksia erällä on eläkekassan sijoitussuunnitelmaan, vakavaraisuuteen, sijoitusjakaumaan ja tuotto-odotukseen sekä missä tilanteessa vakavaraisuutta kartutetaan vakuutusmaksuilla tai vakuutusmaksujen alennuksia rajoitetaan. Eläkekassan osakkailla tulee olla saatavissa tietoa erän käyttämisestä vakavaraisuuspääomassa.

Osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä tulee mitoittaa ottaen huomioon sille asetettu toteuttamiskelpoinen tavoite. Eläkekassan tulee seurata erän käytölle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Eläkekassa ei voi lukea mainittua erää vakavaraisuuspääomaan, jos eläkekassan toiminta ei vastaa erän käytölle asetettuja tavoitteita.

Luettuaan vakavaraisuuspääomaan osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän eläkekassan on seurattava vakavaraisuutensa suhdetta työeläkejärjestelmän keskimääräisen vakavaraisuuden tasoon. Jos eläkekassan vakavaraisuus suhteessa työeläkejärjestelmän vakavaraisuuden keskimääräi-

Voimassa oleva laki

seen tasoon alenee siten, että poikkeama lisää merkittävästi eläkekassan toiminnan riskejä, eläkekassan tulee rajoittaa lisävakuutusvastuun käyttöä vakuutusmaksujen alentamiseen tai vahvistaa vakavaraisuuspääomaa lisämaksuilla.

Vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän eläkekassan vakavaraisuuspääomasta on muodostuttava muista kuin 1 momentissa mainitusta erästä. Finanssivalvonta voi sallia edellä mainitun erän lukemisen 2 vuoden ajan vakavaraisuuspääomaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain 28 §:n tarkoitetussa tilanteessa, vaikka vakavaraisuuspääoma on vakavaraisuusrajaa pienempi.

Ehdotus

seen tasoon alenee siten, että poikkeama lisää merkittävästi eläkekassan toiminnan riskejä, eläkekassan tulee rajoittaa lisävakuutusvastuun käyttöä vakuutusmaksujen alentamiseen tai vahvistaa vakavaraisuuspääomaa lisämaksuilla.

Vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän eläkekassan vakavaraisuuspääomasta on muodostuttava muista kuin 1 momentissa mainitusta erästä. Finanssivalvonta voi sallia edellä mainitun erän lukemisen 2 vuoden ajan vakavaraisuuspääomaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain 28 §:n tarkoitetussa tilanteessa, vaikka vakavaraisuuspääoma on vakavaraisuusrajaa pienempi.

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvan erän seurannasta ja ottamisesta huomioon riski- ja vakavaraisuusarviossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eläkekassan on viimeistään vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta tehtävä ensimmäinen 33 a §:n mukainen riski- ja vakavaraisuusarvio ja toimitettava yhteenveto siitä Finanssivalvonnalle.